

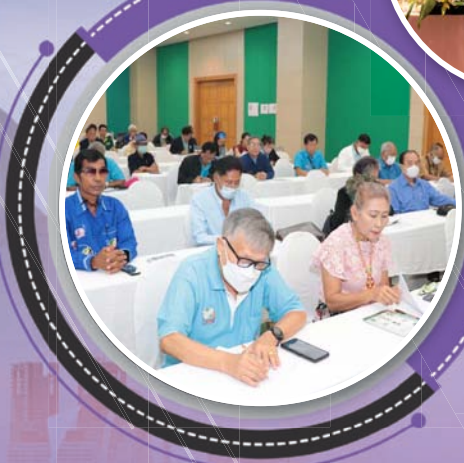

ธนาคาร ^{จุฬาร} ร่มอง

สื่อสร้างสัมพันธ์ สรรค์สร้างสังคม

ฉบับที่ ๓๒ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๖

❶ “ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประชากร ภายใต้ทิศทางการพัฒนาของแผนฯ ๑๓”

- ❖ “ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประชากร ภายใต้ทิศทางการพัฒนาของแผนฯ ๑๓ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”
- ❖ “ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประชากร ภายใต้ทิศทางการพัฒนาของแผนฯ ๑๓ ภาคใต้”
- ❖ “ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประชากร ภายใต้ทิศทางการพัฒนาของแผนฯ ๑๓ ภาคกลางและภาคตะวันออก

❷ โรคเครียดจากการเมือง เมื่อหลังเลือกตั้งครั้งที่แล้ว

“ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อน การพัฒนาประชากร

บทความประชาสัมพันธ์

ภายใต้ทิศทางการพัฒนางองแผนฯ ๑๓”

ในปี ๒๕๖๖ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ร่วมกับ มูลนิธิพัฒนาไท (มพท.) จัดประชุมระดับภาค ทั้ง ๔ ภาค ภายใต้ชื่อ “ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประชากร ภายใต้ทิศทางการพัฒนาของแผนฯ ๑๓” ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ที่ผ่านมา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) แผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๘๐) และแผนพัฒนาภาค (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) รวมทั้งระดมความคิดเห็น ประสาน และสร้างภาคีเครือข่ายการพัฒนาทุกภาคส่วน ในการขับเคลื่อนการพัฒนาในพื้นที่ อันเป็นการแปลงแผนการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ซึ่งจุลสารฉบับที่แล้วได้นำเสนอภาพรวมผลการประชุมภาคเหนือ ที่จัดขึ้นเมื่อต้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับจุลสารฉบับนี้ จะนำเสนอผลการประชุมที่เหลืออีก ๓ ภาค ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ จังหวัดขอนแก่น มีผู้เข้าร่วมประชุม ๒๕๓ คน ภาคใต้ ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีผู้เข้าร่วมประชุม ๑๙๒ คน และภาคกลางและภาคตะวันออก ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ ณ จังหวัดเพชรบุรี มีผู้เข้าร่วมประชุม ๒๔๗ คน

การจัดประชุมในแต่ละภาค ใช้เวลา ๒ วัน โดยวันแรกเป็นการนำเสนอแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ แผนพัฒนาประชากรฯ และแผนพัฒนาของแต่ละภาค รวมทั้งประเด็นสำคัญ

ที่เชื่อมโยงทั้ง ๓ แผน การเสวนาตัวอย่างการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมของภาคีการพัฒนาในพื้นที่ และการระดมความคิดเห็นประเด็นสำคัญที่เชื่อมโยงทั้ง ๓ แผน ไปสู่การปฏิบัติ และวันที่ ๒ เป็นการประชุม “วุฒิสภาอนาคตร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประชากร ภายใต้ทิศทางการพัฒนาของแผนฯ ๑๓” โดยนำเสนอภาพรวมแผนพัฒนาทั้ง ๓ แผน และประเด็นการขับเคลื่อนในแต่ละภาค พร้อมทั้งนำประเด็นและแนวทางการขับเคลื่อนแต่ละประเด็นไประดมความคิดเห็น ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนของวุฒิสภาฯ รวมทั้งการขยายเครือข่ายหรือเพิ่มจำนวนวุฒิสภาฯ ในพื้นที่

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และ แผนพัฒนาประชากรฯ

โดย นางสาววรรณ พลิกามิน รองเลขาธิการ สศช.

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งเป็นแผนระยะบูรณาการและเป้าหมายการพัฒนาที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในระยะ ๕ ปี ที่ได้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ประกอบด้วย

การพัฒนาใน ๔ มิติ ได้แก่ (๑) มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย ประกอบด้วย หมายความว่า ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง หมายความว่า ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

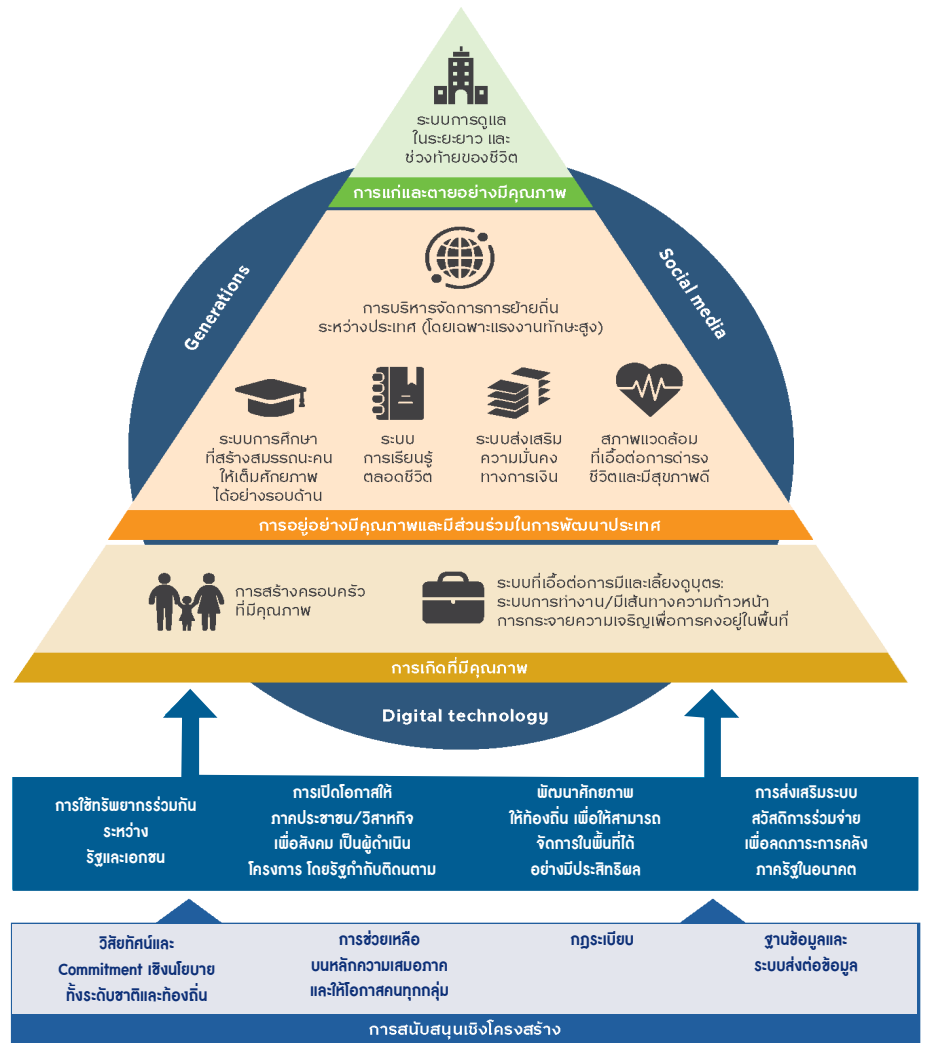
หมายความว่า ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก หมายความว่า ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง หมายความว่า ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุน และยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค หมายความว่า ๖ ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

(๒) มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

ประกอบด้วย หมายความว่า ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ หมายความว่า ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน หมายความว่า ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม (๓) มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย หมายความว่า ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ หมายความว่า ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ (๔) มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ ประกอบด้วย หมายความว่า ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และหมายความว่า ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

แผนพัฒนาประชากรฯ เป็นแผนระยะยาว ๑๕ ปี และแผนระดับ ๓ ที่ย่อยระดับจากแผนฯ ๑๓ มีกรอบแนวทางการพัฒนาประชากรที่ให้ความสำคัญกับ “การเกิดดี อยู่ดี และแก่ดี” โดยกำหนดวิสัยทัศน์ว่า **“ประเทศไทยมีประชากรที่เกิดและเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพ**

องค์ประกอบสำคัญต่อการพัฒนาประชากร

ในการร่วมยกระดับการพัฒนาประเทศ” มีเป้าประสงค์ คือ (๑) ประชากรไทยได้รับการพัฒนาตามศักยภาพสูงสุด และมีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของการมีทักษะสำหรับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ (๒) ประชากรไทยมีความมั่นคงทางรายได้และทรัพย์สินเพียงพอตลอดช่วงชีวิต และ (๓) มีระบบคุ้มครองทางสังคมที่สร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิต ขณะที่มีความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาว ทั้งนี้ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักไว้ ๖ ด้าน ประกอบด้วย (๑) การสร้างครอบครัวที่มีคุณภาพและพัฒนาระบบที่เอื้อต่อการมีและเลี้ยงดูบุตร (๒) การพัฒนาระดับผลิตภาพประชากร (๓) การยกระดับความมั่นคงทางการเงิน (๔) การสร้างเสริมสุขภาพเพื่อลดการตายก่อนวัยอันควร และมีระบบดูแลระยะยาวและช่วงท้ายชีวิต (๕) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต อย่างมีคุณภาพกับทุกกลุ่มวัย และ (๖) การบริหารจัดการด้านการย้ายถิ่น

“ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประชากร

ภายใต้ทิศทางการพัฒนาองแผนฯ ๑๓

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คำกล่าวต้อนรับ

โดย นางสาวรณิชา นัยพินิจ รองผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

ขอนแก่นเป็นจังหวัดขนาดใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถ เดินทางเชื่อมโยงระหว่างจังหวัด ภายในภาค ระหว่างภาคต่าง ๆ และ อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ทำให้มีศักยภาพ โดดเด่น เป็นศูนย์กลางการค้าและ การศึกษาของภาค และมีความพร้อม

ในการส่งเสริมธุรกิจบริการ/การท่องเที่ยวควบคู่ไปกับธุรกิจอุตสาหกรรม สาขาหลักของประเทศ รวมทั้งธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ที่เชื่อมโยงทรัพยากรท้องถิ่นสู่การสร้างมูลค่า การประชุมในครั้งนี้ นับเป็นโอกาสที่ดีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระดมความคิดเห็น แนวทางการพัฒนาประชากร ที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ของประชาชนทุกช่วงวัยของชาวขอนแก่นและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้อยู่อย่างมีความสุข มีคุณค่า และเป็นกำลังสำคัญของการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศต่อไป

แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

โดย นายมนตรี ดีมานพ

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกำหนด เป้าหมายเป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจ ของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนา ใน ๓ มิติ (3G) ได้แก่ การเป็น ฐานการผลิตของประเทศที่เป็น

มิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green) การเป็นประตูเชื่อมโยงประเทศ เพื่อนบ้าน (Gate) และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน (Growth)

การเชื่อมโยงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ แผนพัฒนาประชากรฯ และแผนพัฒนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดย นางสาววรรณ พลิกามิน รองเลขาธิการ สศช.

จากการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงทั้ง ๓ แผน และสถานการณ์ ปัจจุบันในด้านต่าง ๆ พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมี ปัญหา/ช่องว่างการดำเนินงานที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย จึงควร ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนประเด็นปัญหาที่สำคัญ ของพื้นที่ ใน ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. การออกแบบกลไกการออมที่เอื้อให้ประชาชนทุกกลุ่ม มีหลักประกันทางการเงินหลังเกษียณ โครงสร้างประชากร มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมสูงวัยมากขึ้น โดยในปี ๒๕๖๓ มีสัดส่วนประชากรสูงอายุร้อยละ ๑๗.๐ ทำให้วัยแรงงาน ต้องรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น ผลผลิตภาคต่อหัว ประชากร เท่ากับ ๘๖,๒๓๓ บาทต่อคนต่อปี ต่ำกว่าระดับ ประเทศประมาณ ๒.๖ เท่า ประชากรประสบปัญหาหนี้สิน ครึ่งเรือนมากที่สุดในประเทศ โดยในปี ๒๕๖๔ มีครัวเรือน ที่เป็นหนี้ ๓.๗๓ ล้านครัวเรือน นับว่ามีสัดส่วนสูงที่สุดเทียบกับ ทุกภาค และหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเท่ากับ ๒๑๕,๘๕๓ บาท สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีค่าเท่ากับ ๒๐๕,๖๗๙ บาท จึงควรเน้นการออกแบบกลไกการออมที่เอื้อให้ประชากร ทุกกลุ่มมีหลักประกันทางการเงินหลังเกษียณ

๒. การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้ประชาชน มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและมีสุขอนามัยที่ดี ประชาชน ประสบปัญหาการเจ็บป่วยด้วยโรคพยาธิใบไม้ตับที่นำไปสู่ การเกิดมะเร็งท่อน้ำดี โดยในปี ๒๕๖๓ อัตราการเจ็บป่วย ด้วยโรคมะเร็งท่อน้ำดีลดลงเหลือ ๘๒ จาก ๑๐๓

เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง”

ตามแนวคิด การเป็นฐานการผลิตของประเทศ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประตูเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน

3G : Green-Gate-Growth

เป้าหมายรวม/ตัวชี้วัด

ESDC

๑. อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออกเชิงเหินเฉลี่ยร้อยละ ๕.๐ ต่อปี

๒. สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ของภาคลดลงต่ำกว่า ๐.๔๓๖

แนวทางการพัฒนา

- พัฒนาภาคเกษตรโดยเทคโนโลยีสมัยใหม่สู่ฐานเศรษฐกิจชีวภาพที่มีมูลค่าสูงเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อการรับบริการเติบโตของเมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
- พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากล เพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน
- พัฒนาเมือง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเชิงเหิน (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค
- พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน
- ยกระดับคุณภาพชีวิตของชนทุกช่วงวัยให้ได้มาตรฐาน และแก้ปัญหาความยากจนให้กับผู้รายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

รายต่อประชากรแสนคน ในปี ๒๕๕๙ อย่างไรก็ตาม ประชากรในภาคตะวันออกเชิงเหินยังมีนิมบริโภคอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะ และมีความเชื่อที่ผิดในการกำจัดพยาธิ จึงจำเป็นต้องพัฒนากลไกที่เป็นรูปธรรมในการสื่อสารให้ประชาชนมีความรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภค การกำจัดพยาธิ และสุขอนามัยที่ถูกต้องเหมาะสม จึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้ประชากรมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและมีสุขอนามัยที่ดี

๓. การส่งต่อโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ จากข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ปี ๒๕๖๕ พบว่า ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ในมิติการศึกษาของภาคตะวันออกเชิงเหินมีค่าสูงกว่าค่ากลางของประเทศ และมีค่าสูงสุดเมื่อเทียบกับความยากจนในมิติอื่น ๆ เด็กอายุ ๖-๑๔ ปี ไม่ผ่านเกณฑ์การได้รับการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี จำนวน ๖๔,๑๗๔ คน ซึ่งสูงสุดในประเทศ และประชากรอายุ ๑๕-๕๙ ปี ไม่ผ่านเกณฑ์อ่านเขียนภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้ จำนวน ๒๖,๓๓๒ คน สูงเป็นอันดับ ๒ รองจากภาคเหนือ จึงจำเป็นต้องยกระดับการกระจายการศึกษาที่มีคุณภาพให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ และส่งต่อโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาตนเองให้แก่กลุ่มเปราะบาง

๔. การสร้างงานสร้างอาชีพ ในปี ๒๕๖๓ ภาคตะวันออกเชิงเหินมีกำลังแรงงาน จำนวน ๙.๓๕ ล้านคน ส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๓.๑ ของกำลังแรงงานของภาค อยู่ในภาคเกษตร และมีความรู้ระดับประถมศึกษา ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลด้านแรงงานระหว่างปี ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๓ พบว่า จำนวนแรงงานที่มีความรู้ระดับประถมศึกษาลดลง จากร้อยละ ๕๗.๒ เหลือร้อยละ ๕๒.๖ ขณะที่ระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๔.๙ เป็นร้อยละ ๑๖.๑ ระดับมัธยมศึกษา

เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๒.๔ เป็นร้อยละ ๑๔.๔ ระดับอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๒.๐ เป็นร้อยละ ๒.๒ และระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๘.๗ เป็นร้อยละ ๑๔.๐ ตามลำดับ ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ ๑๓.๙) รายได้เฉลี่ยต่อประชากรต่ำกว่าระดับประเทศประมาณ ๒.๖ เท่า อีกทั้งสัดส่วนคนจนอยู่ที่ร้อยละ ๑๑.๕ สูงกว่าสัดส่วนคนจนโดยเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ ๖.๘) จึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาอาชีพและรายได้ โดยสนับสนุนการจ้างแรงงานท้องถิ่น เพื่อยกระดับผู้มีรายได้น้อย

ตัวอย่างการทำงานที่เป็นรูปธรรมของภาคีการพัฒนาในพื้นที่

เป็นการนำเสนอตัวอย่างการทำงานโดยภาคีการพัฒนาในพื้นที่ที่ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำมาเป็นตัวอย่างและขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ๆ ใน ๓ เรื่อง ดังนี้

๑. การสร้างหลักประกันให้เกิดความมั่นคงของคนในชุมชน โดย นายประวัตี กองเมืองปัก คณะทำงานเครือข่ายสวัสดิการชุมชนภาคตะวันออกเชิงเหิน เล่าว่า รัฐให้ความสำคัญกับการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชน จนกระทั่งปี ๒๕๔๗ ได้มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนเกิดแนวทางการจัดสวัสดิการชุมชน ที่เน้นการร่วมคิดร่วมช่วยเหลือ เพื่อให้เกิดการเกื้อกูลกัน โดยเรียนรู้พื้นที่ครู (ต้นแบบ) จนนำไปสู่การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบล ซึ่งสมาชิกร่วมกันออกแบบกฎ ระเบียบ และการบริหารจัดการกองทุน โดยกำหนดให้สมาชิกจ่ายวันละบาท หรือปีละ ๓๖๕ บาท หากไม่มีเงิน สามารถนำขยะ เศษเหล็ก เศษขวด

มูลสัตว์ ใบไม้มาใช้แทนเงินได้ ซึ่งกองทุนได้นำไปจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกที่เจ็บป่วย ตาย และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน เช่น การรับซื้อเศษเหล็ก สร้างป่าชุมชน จัดการขยะ สร้างเศรษฐกิจของชุมชน นอกจากนี้ กองทุนบางแห่งได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน และเปิดร้านขายของให้กับสมาชิก ผลกำไรที่ได้รับบางส่วนนำส่งเข้ากองทุน เพื่อนำไปจัดสวัสดิการต่อไป ซึ่งปัจจุบัน (เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) มีกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล/เมืองทั่วประเทศ ๕,๙๑๗ กองทุน สมาชิกรวม ๖,๑๔๒,๗๔๒ คน และเงินกองทุน ๑๙,๖๕๗,๘๕๐,๗๕๐ บาท

๒. วิสาหกิจเพื่อสังคม สร้างการเติบโตแบบมีส่วนร่วม โดย **นายบัญญัติ คำบุญเหลือ กรรมการผู้จัดการบริษัท สฤก จำกัด** เล่าว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เสียโอกาสจากการทำเกษตรที่ไม่ถูกต้อง ตามความเข้าใจและวิธีการทำเกษตร ทำให้พืชหลักทุกชนิดของประเทศได้ผลผลิตเพียงร้อยละ ๕๐-๖๐ คิดเป็นเงินประมาณ ๕๐-๖๐ ล้านบาทต่อปี หากปรับปรุงและพัฒนาเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มจาก ๒,๐๐๐ บาทต่อไร่ เป็นมากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ วิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็งมีน้อยมาก จึงต้องยกระดับวิสาหกิจชุมชนให้เป็นองค์กรที่ประกอบธุรกิจในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นสหกรณ์หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม โดยทำหน้าที่เป็นตัวขับเคลื่อนและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาทำเป็นธุรกิจ มองและแก้ไขปัญหาย่างรอบด้านและลงลึกจริง ๆ ซึ่งบริษัท สฤก ได้จัดตั้งเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม เมื่อปี ๒๕๖๔ โดยนำความรู้และการบริหารจัดการมาใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจน สร้างการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมและทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยทุกจังหวัด โดยให้มหาวิทยาลัยทำหน้าที่เพิ่มศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนให้เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในลักษณะธุรกิจ

๓. คนรุ่นใหม่คืนถิ่น ปลดหนี้ด้วยการตลาด โดย **นายธนาวัฒน์ จันนิม เจ้าของเพจไอวาช้าวหอมมะลิแท้สุรินทร์** เล่าว่า เดิมทำงานเป็นพนักงานของบริษัทในกรุงเทพฯ ประมาณ ๑๐ ปี เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ทำให้ตกงาน จึงกลับบ้านและเริ่มต้นธุรกิจขายข้าว ด้วยคำถามง่าย ๆ **“ทำไมกรุงเทพฯ ขายข้าวได้กำไรละ ๕๐ บาท แต่พ่อแม่กลับขายข้าวได้กำไรละ ๘ บาท”** จึงนำองค์ความรู้ด้านการตลาดผสมผสานหลักเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการขายข้าว นำปัญหามาตั้งเป็นโจทย์ และมองทุกอย่างให้เชื่อมโยงกัน คือความต้องการซื้อกับต้องการขายไม่ตรงกัน คนสั่งข้าวหอมมะลิสุรินทร์จะอยู่กรุงเทพฯ ภาคใต้ และภาคเหนือ จึงมองหาจุดเด่นในการขายข้าวอินทรีย์และข้าวใหม่ และส่งเสียงให้คนรับรู้ว่ามีข้าวที่ต้องการขาย โดยแต่งตัวทำคอนเทนต์ไปดำนานา โถนา เล่าวิถีชีวิตชาวนา และความเป็นชุมชน รวมทั้งรักษาคุณภาพสินค้า มีความจริงใจกับลูกค้า และพร้อมส่งถึงบ้านมาเป็นจุดขาย จนมีคนสนใจและรู้จักมากขึ้น ยอมซื้อข้าวในราคา ๕๐ บาท ทำให้สามารถขายสินค้าและมีรายได้เพิ่มขึ้น นับว่าเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ข้าว โดยมีสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญคือ ข้อมูลและการตลาดที่ต้องเรียนรู้และพัฒนาต่อยอดอย่างต่อเนื่อง

ผลการระดมสมองค้นหาแนวทางขับเคลื่อนแผนพัฒนาประชากรฯ ภายใต้แผนฯ ๑๓

โดยผู้เข้าร่วมประชุมเสนอแนวทางการขับเคลื่อนใน ๔ ประเด็นหลัก ดังนี้

๑. การออกแบบกลไกการออมที่เอื้อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีหลักประกันทางการเงินหลังเกษียณ แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ **ระดับนโยบาย** โดยการขจัดอุปสรรคทางกฎหมายที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินงานของสถาบันการเงินชุมชนในระดับประเทศ และหน่วยงานภาครัฐต้องหนุนเสริม ต่อยอดจากสิ่งที่ชุมชนดำเนินงานอยู่ และ**ระดับปฏิบัติในพื้นที่** โดยขยายผลการออมในรูปแบบที่ชุมชนมีศักยภาพและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน บูรณาการรูปแบบการออมของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่ และมีหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องการออม

๒. การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้ประชาชน มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและมีสุขอนามัยที่ดี ได้แก่ (๑) พัฒนาชุดตรวจคัดกรองจากปัสสาวะที่ได้มาตรฐานสูงขึ้น (๒) สนับสนุนการคัดกรองให้ครอบคลุม ให้พบผู้ป่วยได้ตั้งแต่ระยะแรกเริ่ม (๓) จัดตั้งสถานที่กำจัดสิ่งปฏิกูลอย่างถูกสุขลักษณะ (๔) นำร่องหลักสูตรเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคพยาธิใบไม้ตับและโรคมาลาเรียที่หนองน้ำในสถานศึกษา (๕) บริหารจัดการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้ประชาชน มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและมีสุขอนามัยที่ดี (๖) จัดทำสื่อให้ความรู้โรคพยาธิใบไม้ตับและโรคมาลาเรียที่หนองน้ำ และการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง และ (๗) ศึกษาต่อยอดองค์ความรู้การกำจัดพยาธิไม่ให้กลับมาแพร่กระจายขยายพันธุ์และก่อให้เกิดโรคในมนุษย์

๓. การส่งต่อโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ได้แก่ (๑) การศึกษาโรงเรียนต้นแบบ (๒) การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุมชน (๓) การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเปลี่ยนโรงเรียนขนาดเล็กในชุมชนให้เป็นศูนย์เรียนรู้ภายในชุมชนแก่คนทุกช่วงวัย (๔) การป้องกันเด็กหลุดออกนอกระบบการศึกษาและการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ทางเลือก และ (๕) การจัดรูปแบบการศึกษาแนวใหม่ โดยให้เด็กลงมือทำโครงการด้วยตนเอง และเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้แบบท่องจำอย่างเดียว

๔. การสร้างงาน สร้างอาชีพ แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ **ระดับนโยบาย** ส่งเสริมให้เกิดการกระจายอำนาจเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการตนเองได้ และ**ระดับปฏิบัติในพื้นที่** โดยจัดให้มีห้องเรียนอัจฉริยะ ๔.๐ นำร่องถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรผสมผสานให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ใช้พื้นที่ของสถาบันการศึกษาเป็นพื้นที่ส่วนกลางในการดำเนินงาน และส่งเสริมให้เกษตรกรมีอาชีพเสริมทั้งช่วงในและนอกฤดูกาลผลิต

“วุฒิสภาสารนาการสมอง ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประชากรภายใต้ ทิศทางการพัฒนาของแผนฯ ๑๓ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

๑. ข้อมูลสถานการณ์วุฒิสภาฯ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวุฒิสภาฯ จำนวน ๙๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖ ของวุฒิสภาฯ ทั้งประเทศ ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ ๗๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๗๙ คน และกลุ่ม Active Aging (อายุไม่เกิน ๗๐ ปี) จำนวน ๓๑๒ คน มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษามากที่สุด ร้อยละ ๒๙ รองลงมาเป็นด้านการเกษตร ด้านสังคม ชุมชน แรงงาน และด้านการแพทย์และสาธารณสุข ตามลำดับ มีผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม อาทิ การส่งเสริมการทอ/ใช้ผ้าขึ้นดินแดง โครงการธนาคารน้ำใต้ดิน การให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและสมุนไพร การแพทย์แผนไทย ฟันฟูประเพณี ล่าล่อง ฮีตสิบสองคองสิบสี่ การแสดงดนตรีไทยจิตอาสาที่โรงพยาบาล โครงการลูกคิดจินตนาการ และโครงการสร้างสำนึกพลเมืองด้วยอุดมการณ์แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง

สถานการณ์วุฒิสภาฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า **ปัจจัยความสำเร็จ** ได้แก่ (๑) วุฒิสภาฯ มีใจมุ่งมั่น มีจิตอาสาและพร้อมจะช่วยเหลือสังคม/ชุมชน (๒) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่หลากหลาย และ (๓) มีความเข้าใจบริบทของพื้นที่อย่างถ่องแท้

ขณะที่ยังมี**ข้อจำกัด** ได้แก่ (๑) ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ ๗๐ ปี ขึ้นไป จึงมีข้อจำกัดด้านสุขภาพ (๒) ขาดการบริหารจัดการที่ดี/ความคล่องตัวในการบริหารจัดการ/ผู้ประสานงานสมาชิกวุฒิสภาฯ และภาคีเครือข่าย (๓) ขาดปัจจัยที่สนับสนุน หนุนเสริม และเอื้อต่อการทำงาน เช่น งบประมาณ ค่าเดินทาง อาหาร วัสดุอุปกรณ์เพื่อดำเนินการกิจกรรม เป็นต้น และ (๔) ขาดเวทีและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ต่อเนื่องระหว่างจังหวัด กลุ่มจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ

๒. ความเห็นการหนุบเสริมขับเคลื่อนการพัฒนา แบบบูรณาการของวุฒิสภาฯ ได้แก่

๒.๑ แนวทางขับเคลื่อนแผนพัฒนาประชากรฯ ใน ๔ ประเด็นหลัก

๑) การออกแบบกลไกการออมที่เอื้อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีหลักประกันทางการเงินหลังเกษียณ ได้แก่ ส่งเสริม/ขยายผลการออมทั้งรูปแบบการออมที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน ปลุกฝังวินัยทางการเงินจากระดับครัวเรือนไปยังระดับชุมชน โดยวุฒิสภาฯ เข้าไปช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการออมต่าง ๆ ในพื้นที่ และจัดทำกิจกรรมปลุกฝังเรื่องการออมตั้งแต่ในระดับครอบครัว

๒) การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและมีสุขอนามัยที่ดี ได้แก่ การกระจายและถ่ายทอดองค์ความรู้โรคพยาธิใบไม้ตับและโรคมาเรียม่อนน้ำดื่มในพื้นที่ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยวุฒิสภาฯ ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตจากประสบการณ์จริงของตนให้คนในพื้นที่ และสร้างความเข้าใจถึงภูมิปัญญาชาวบ้านที่ช่วยลดอุบัติเหตุการของโรคดังกล่าวในเวทีต่าง ๆ อาทิ สถาบันการศึกษา กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสตรี และกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่

๓) การส่งต่อโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยวุฒิสภาฯ ร่วมกับเครือข่าย จัดทำโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความหลากหลาย ๖ โครงการ ได้แก่ (๑) โครงการอำเภอบำบัดทุกข์ บำรุงสุข บูรณาการอย่างยั่งยืน (๒) โครงการพัฒนาศักยภาพในการคิดของนักเรียนด้วยลูกคิดญี่ปุ่น (๓) โครงการสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะและศักยภาพการคิด Executive Functions (EF) (๔) โครงการจังหวัดเคลื่อนที่ (๕) โครงการ Merit Power พระอาจารย์มั่น และ (๖) โครงการพัฒนาเด็กติดยาเสพติดในสถานพินิจ

๔) การสร้างงาน สร้างอาชีพ ได้แก่ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อพัฒนาและจัดการท้องถิ่นของตนเอง จัดทำห้องเรียนอัจฉริยะ ๔.๐ เกษตรผสมผสาน โดยวุฒิสภาฯ ให้คำแนะนำและองค์ความรู้แก่คนในชุมชน ด้านกระบวนการคิด การวิเคราะห์ตนเองและชุมชน และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทุนของชุมชนที่มีอยู่ที่สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ของชุมชน

๒.๒ แนวทางการขยายเครือข่ายและเพิ่มจำนวนวุฒิสภาฯ ที่มีศักยภาพ ได้แก่ **ประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่และคุณสมบัติของวุฒิสภาฯ เชิงรับและเชิงรุก** โดยสร้างช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนต่อสาธารณะ ที่นำไปสู่การสร้าง Brand วุฒิสภาฯ ให้เป็นที่ยอมรับในระดับพื้นที่ มีศูนย์ประสานงานวุฒิสภาฯ ระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และระดับภาค **จัดทำฐานข้อมูลวุฒิสภาฯ** เพื่อทราบสถานะปัจจุบันของวุฒิสภาฯ และเป็นข้อมูลในการขยายผล ติดต่อ และประสานงาน ทั้งระหว่างวุฒิสภาฯ กับหน่วยงานอื่น ๆ **พัฒนาศักยภาพของวุฒิสภาฯ** โดยสร้างวุฒิสภาฯ ให้มีกลุ่มคนหลากหลายวัย และมีเครือข่ายที่หลากหลาย และ**สนับสนุนการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ** โดยสนับสนุนงบประมาณการดำเนินงานของวุฒิสภาฯ และเครือข่ายที่ทำงานในประเด็นหรือทิศทางเดียวกัน และส่งเสริมให้วุฒิสภาฯ เชื่อมโยงการทำงานกับภาคประชาสังคมในระดับพื้นที่

“ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประชากร

ภายใต้ทิศทางการพัฒนางองแผนฯ ๑๓

ภาคใต้”

คำกล่าวต้อนรับ

โดย นายชูศักดิ์ รุย์ยั้ง รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดขนาดใหญ่ตั้งอยู่บริเวณตอนบนฝั่งตะวันออกของภาคใต้ เป็นศูนย์กลางที่เชื่อมโยงภาคใต้ตอนบนกับตอนล่าง และทะเลฝั่งอันดามันและฝั่งอ่าวไทย มีทำเลที่ตั้งเหมาะสมแก่การเกษตรที่หลากหลาย ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงระดับโลก อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นท้าทายที่สำคัญในการพัฒนาที่ต้องก้าวข้ามให้ได้ คือ การขาดแรงงานที่มีทักษะในภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร บริการด้านสุขภาพธุรกิจสปา และการท่องเที่ยว รายได้ต่อหัวของประชากรต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งถูกใช้ประโยชน์เกินขอบเขต ซึ่งการจัดประชุมฯ ครั้งนี้ นับเป็นโอกาสที่ดีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และระดมความเห็นในแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประชากร ที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนทุกช่วงวัยของภาคใต้ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

แผนพัฒนาภาคใต้และภาคใต้ชายแดน

โดย นายโสภณ แท่งเพชร ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สศช.

ภาคใต้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่การเป็น “แหล่งท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพ แหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค” ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา ๖ มิติ (PEARLS) ได้แก่ การยกระดับการบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมาตรฐาน ปลอดภัย และมีมูลค่าสูง (P) การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นฐานการผลิตสำหรับสาขาเศรษฐกิจสำคัญของภาค (E) การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (A) การส่งเสริมการใช้งานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการแปรรูปสินค้าเกษตรหลักของภาคเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง (R) การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพื่อเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่เชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในและนอกภูมิภาค (L) และการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี (S)

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

เป็น “ฐานเศรษฐกิจชายแดนที่มั่นคง บนสังคมพหุวัฒนธรรม”

เน้นการพัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ที่มีมูลค่าเพื่อการส่งออก บนฐานการใช้ทรัพยากรที่สมดุล ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมให้มีวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสงบสุข

ทิศทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน
ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรหลักของภาค
- ๒) พัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนให้เป็นเมืองการค้า เมืองท่องเที่ยว และจุดเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน และอาเซียนตอนใต้ และพัฒนาเมืองยะลาเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน
- ๓) ยกระดับคุณภาพชีวิต รายได้ การศึกษา สมรรถนะแรงงาน และสาธารณสุข เพื่อวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสันติสุข
- ๔) อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการผลิตของภาค และการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ

ภาคใต้ชายแดน มุ่งสู่การเป็น “ฐานเศรษฐกิจชายแดนที่มั่นคงบนสังคมพหุวัฒนธรรม” โดยให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาใน ๕ มิติ (PEACE) ได้แก่ การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะยางพารา และปาล์มน้ำมัน (P) การพัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดน เพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุนเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (E) ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง และสังคมพหุวัฒนธรรมในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นสินค้ามูลค่าสูง (A) การพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม (C) และพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองชายแดน เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมบริเวณพื้นที่ตอนในของภาค (E)

การเชื่อมโยงแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๓ แผนพัฒนาประชากร และแผนพัฒนาภาคใต้

โดย นางสาววรรณ พลิกามิน รองเลขาธิการ สคช.

จากการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงทั้ง ๓ แผน และสถานการณ์ปัจจุบันในด้านต่าง ๆ พบว่า ภาคใต้ยังมีปัญหา/ช่องว่างการดำเนินงานที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย จึงควรให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนประเด็นปัญหาที่สำคัญของพื้นที่ ใน ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. การสร้างการมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพการศึกษา จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรภาคใต้ (๙.๖ ปี) ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยประเทศ (๙.๙ ปี) แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ โดยผลการสอบ O-NET ชั้น ม.๓ (๔ วิชาหลัก) ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) ในปีการศึกษา ๒๕๖๔ มีคะแนนเฉลี่ย ๓๓.๗๑ คะแนน ต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ๕๐ คะแนนในทุกวิชา โดยเฉพาะ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำกว่าร้อยละ ๓๐ จึงจำเป็นต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ทั่วถึงทุกพื้นที่ และส่งต่อโอกาสการศึกษา และการพัฒนาตนเองให้แก่กลุ่มเปราะบาง รวมทั้งพัฒนาศูนย์เรียนรู้นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

๒. การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเพิ่มผลิตภาพในภาคการเกษตร ผลิตภาพแรงงานของภาคได้ลดลง เนื่องจากผลกระทบสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลให้ผลิตภาพแรงงานภาคการท่องเที่ยวและภาคบริการลดลง ขณะที่ภาคการเกษตรซึ่งเป็นภาคที่มีสัดส่วนแรงงานมากที่สุด (ประมาณร้อยละ ๔๐ ของผู้มีงานทำของภาค) ยังคงมีผลิตภาพแรงงานต่ำ เนื่องจากราคาและผลผลิตต่อพื้นที่ต่ำ โดยแรงงานส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า รวมทั้งขาดการพัฒนาทักษะ และการนำเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มผลิตภาพแรงงาน จึงควรส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเพิ่มผลิตภาพในภาคการเกษตร

๓. การสร้างงาน สร้างอาชีพ และการแก้ไขปัญหานี้สินครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔ ภาคใต้มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน ๒๐๕,๗๖๗ บาท สูงกว่าระดับประเทศเล็กน้อย (๒๐๕,๖๗๙ บาท) ส่วนใหญ่เป็นหนี้สินเพื่อซื้อบ้านและที่ดินและใช้จ่ายในครัวเรือน รายได้เฉลี่ยต่อประชากรต่ำ ๒๖,๖๒๑ บาท/ครัวเรือน และมีสัดส่วนคนจนร้อยละ ๑๐.๙๔ สูงที่สุดในประเทศ (ภาคอีสาน ร้อยละ ๑๐.๒๐ ภาคเหนือ ร้อยละ ๖.๗๗ และภาคกลาง ร้อยละ ๓.๐๘) จึงควรขยายผล

แนวทางการสร้างงานสร้างอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ทั้งระดับครัวเรือนและชุมชน สนับสนุนการจ้างกำลังแรงงานท้องถิ่น และส่งเสริมการออมระยะยาวของผู้มีรายได้ระดับปานกลางและรายได้น้อย

๔. การพัฒนาทักษะแรงงานและการเพิ่มรายได้ของผู้สูงอายุ ภาคได้กำลังเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมสูงวัย ในปี ๒๕๖๓ มีผู้สูงอายุ จำนวน ๑.๑๓ ล้านคน วัยแรงงาน ๔.๖๘ ล้านคน และวัยเด็ก ๑.๕๖ ล้านคน โดยสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผู้สูงอายุ มีอัตราการทำงานสูง คือ ร้อยละ ๔๐.๕ มากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ ๓๔.๗) แต่รายได้จากการจ้างงานอยู่ในระดับต่ำ โดยค่าจ้าง เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ ๘,๘๒๗ บาท/เดือน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (๑๑,๙๐๖ บาท/เดือน) จึงควรมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะแรงงาน ผู้สูงอายุและการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุ

ตัวอย่างการทำงานที่เป็นรูปธรรม ของภาคการพัฒนาในพื้นที่

เป็นการนำเสนอตัวอย่างการทำงานโดยภาคการพัฒนาในพื้นที่ ที่ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำมาเป็นตัวอย่างและขยายผล ไปยังพื้นที่อื่น ๆ ใน ๔ เรื่อง ดังนี้

๑. ศูนย์สืบสานมโนราห์ปักษ์ใต้บ้านปากกลัด โดย **นายชานนท์ ปรีชาชาญ** คณะทำงานเครือข่ายเพื่อนเยาวชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เล่าว่า เครือข่ายเริ่มต้นทำงานกับเด็กเยาวชนนอกระบบในพื้นที่ โดยอาศัย ฐานทุนภูมิปัญญาท้องถิ่น “มโนราห์” และขยายฐานการทำงานไปยังชุมชน โดยจัดตั้ง “ศูนย์สืบสานมโนราห์ปักษ์ใต้บ้านปากกลัด” เพื่อเป็นเครือข่าย เรียนรู้ของเยาวชนและแลกเปลี่ยนสู่กิจกรรมอื่น ๆ ที่สามารถทำเป็นอาชีพ สร้างรายได้ และพึ่งพาตนเองได้ เช่น การเล่นหนังตะลุง การทำไม้/อาหาร การปลูกผัก-เลี้ยงปลา เป็นต้น โดยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ผู้อำนวยการ เล่น สร้างการรับรู้ให้ครอบครัวเข้าใจเด็กมากขึ้น และสร้างกระบวนการใหม่ ให้เด็กและเยาวชนคิดปัญหา หาแนวทาง และออกแบบการทำงาน ร่วมกัน เพื่อสร้างตัวตนให้เด็กมีเป้าหมายในชีวิตจนเป็นที่ยอมรับ และมีเกราะคุ้มกันในการรับมือกับปัญหาในอนาคต ส่งผลให้เด็กกว่า ๑๐ คน จาก ๗๐ คน กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา เด็กที่ไม่กลับเข้าสู่ระบบมีทักษะอาชีพ และพึ่งพาตนเอง โดยมีแกนนำเด็กและเยาวชนระดับตำบลทั้ง ๕๕ ตำบล ของอำเภอเวียงสระ ทำหน้าที่ชวนเพื่อนที่อยู่นอกระบบเข้าร่วมโครงการฯ และพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้สำหรับเด็กนอกระบบ ที่เน้น

การสร้างเสริมทักษะอาชีพ/ชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคมและชุมชน ความภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขณะนี้ เกิดเครือข่ายขนาดใหญ่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และชุมพร ที่ช่วยให้เด็ก เยาวชนด้อยโอกาสกว่า ๘๖๐ คน ได้กลับเข้ามามีโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาดตนเอง ตามวิถีทางที่สนใจและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

๒. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากชุมชน โดย **นายกรวิชัย มาระเสนา** ที่ปรึกษา Young Smart Farmer (YSF) ภาคใต้ ได้แจ้งโครงการ YSF ว่าเป็นการบ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพและองค์ความรู้ ให้กลับมาช่วยพัฒนาบ้านเกิดด้วยแนวทางการทำงานเกษตรที่มี ประสิทธิภาพอย่างครบวงจร ซึ่งในปี ๒๕๖๕ ภาคใต้มีสมาชิก ๓,๔๒๑ ราย และศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ๑๒๕ ศูนย์ ทำหน้าที่ ช่วยพัฒนาประชาชนด้านการเกษตร เทคโนโลยี และคุณภาพชีวิต ด้วยการปรับกระบวนการคิดในการพัฒนาภาคเกษตร ๕ ด้าน ได้แก่ **การพัฒนาคน** เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดโดยการพัฒนา ศักยภาพตามความถนัดและความสนใจที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน **การพัฒนาพื้นที่** โดยทำเกษตร เชิงวิเคราะห์ที่คำนึงถึงชนิดของพืช ทิศทางลม แสง ดิน และน้ำ รวมทั้งมีเทคโนโลยีที่ช่วยอำนวยความสะดวกและหนุนเสริม ให้การบริหารจัดการพื้นที่เกิดประโยชน์มากที่สุด **การพัฒนาผลผลิต** เกษตรกรต้องรู้ให้ชัดแจ้งถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลผลิตที่ต้องการ **การพัฒนาการตลาด** เป็นการปลูกน้อยแต่ได้เงินมาก มีคุณภาพ ประชาชนรับรู้ได้อย่างทั่วถึง ชุมชนเป็นหุ้นส่วนในลักษณะของวิสาหกิจ เพื่อสังคม ที่เน้นการทำตลาดแบบสั่งซื้อล่วงหน้าและตามความสมัครใจ และนำผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งแบ่งรายได้ส่วนหนึ่ง สำหรับการเรียนรู้ของชุมชน และนำส่งผลผลิตให้ผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ และกิจกรรมสาธารณะในชุมชน และ**การพัฒนาเครือข่าย** ขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรเชิงพื้นที่ร่วมกับเครือข่าย ๓ ประสาน ได้แก่ YSF ศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และเกษตรแปลงใหญ่

๓. คนเขาแก้วร่วมสร้าง “เมืองแห่งความสุข” โดย **นายสารโจน์ ลินธู** ผู้จัดการสถาบันการเงินบ้านหนองอ่าง ตำบลเขาแก้ว จังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวถึงการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชน ตำบลเขาแก้วในปี ๒๕๕๘ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน ใช้การออมเงิน และการจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นฐาน ปัจจุบัน มีสมาชิกทุกกลุ่มวัย ประมาณ ๖๐๐ คน เงินหมุนเวียนในระบบกว่า ๑๑ ล้านบาท สมาชิกสามารถกู้ได้สูงสุดถึง ๑ แสนบาท ดอกเบี้ยร้อยละ ๑ บาท ต่อเดือน และมีเงื่อนไขการกู้เงิน คือ เด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ ออมได้อย่างเดียว ไม่สามารถกู้ยืมได้ และวัยทำงานกู้ยืม ได้เท่ากับเงินออมของตนเอง ส่งผลให้ชุมชนปลอดภัยนอกระบบ เงินออมและสมาชิกมากขึ้น รวมทั้งนำมากำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ ขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชน และบรรจุในแผนท้องถิ่น นอกจากนี้ ตำบลเขาแก้วมีพืชพันธุ์ธรรมชาติ ผลผลิตทางการเกษตร และงานหัตถกรรมพื้นบ้านจำนวนมากและหลากหลาย จึงขยายผล มาสู่การจัดทำ**โครงการสร้างรายได้เพื่อคนในชุมชน** โดยการจัดตั้ง ตลาดขายของและกลุ่มออมต้นไม้ เน้นการปลูกไม้เศรษฐกิจ และไม้กินได้ในที่ดินแปลงเดียวกัน ปัจจุบัน มีสมาชิก

กลุ่มออมทรัพย์ จำนวน ๔๔ครัวเรือน ปลูกไม้เศรษฐกิจกว่า ๕,๐๐๐ ต้นและสามารถนำต้นไม้ไปค้าประกันเงินกู้ได้สูงถึง ๓ แสนบาท โดยวัดจากการเติบโตของต้นไม้และบางต้นมีมูลค่าสูงถึง ๑ แสนบาท ซึ่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้นำโครงการไปขยายผลยังพื้นที่อื่น

๔. การพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนจังหวัดชายแดนใต้
โดย นางสาววรรณกนก เปาะอิเตตาโอ๊ะ ผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมเด็กและเยาวชนเพื่อสันติภาพชายแดนใต้ หรือกลุ่มลูกเหรียงกล่าวว่า กลุ่มลูกเหรียงก่อตั้งขึ้นจากผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ที่เห็นเด็กรู้สึกเจ็บปวดที่ต้องสูญเสียเสาหลัก กำพร้าพ่อแม่ มีชีวิตอยู่อย่างหวาดกลัว ต้องหยุดเรียนหนังสือ ไม่มีรายได้ และในใจเต็มไปด้วยความโกรธแค้น จึงได้ร่วมกับกลุ่มจิตอาสาช่วยเหลือและจัดค่ายเยียวยาให้เด็กเป็นครั้งแรก เมื่อปี ๒๕๔๗ จากนั้นได้รวมตัวกันจัดกิจกรรมเยียวยาและยุติความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนในทุกรูปแบบ ดำเนินการใน ๕ ยุทธศาสตร์หลัก คือ (๑) ปกป้อง คุ่มครอง ทุกคนต้องมีชีวิตรอดอยู่ในสังคมที่ปลอดภัย และใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีชีวิตรอด โดยทำงานร่วมกับโรงเรียน ๓๘ แห่ง ให้เป็นโรงเรียนและชุมชนปลอดภัย (๒) ช่วยเหลือเยียวยา สนับสนุนให้ทุกคนเข้าเรียนในระบบ โดยมีกองทุนเพื่อการศึกษาที่ระดมทุนผ่านแพลตฟอร์มเทใจต่อทคอม เพื่อให้เด็ก ๑๐๒ คน มีโอกาสเรียนหนังสือ (๓) ส่งเสริมพัฒนา ให้เด็กมีรายได้ ทำงานพิเศษช่วงเย็น/เสาร์-อาทิตย์/ปิดเทอม และช่วยเหลือสังคม เช่น เรียนและฝึกทำอาหารกับเชฟที่มีชื่อเสียงในพื้นที่ จนเปิดครัวลูกเหรียง รับงานจัดเลี้ยง แก่นำทำกิจกรรมระดับชุมชนและพื้นที่ในจังหวัดชายแดนใต้ (๔) ผลักดันนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะประเด็นที่มีผลกระทบต่อคนในสังคม ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระดับนโยบาย เช่น โรงเรียนปลอดภัย จัดทำรายงานสถานการณ์เด็ก เยาวชนและผู้หญิงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นเครื่องมือและเข็มทิศสำหรับองค์กรและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในพื้นที่มาทำงานร่วมกัน และ (๕) ธุรกิจเพื่อสังคม (SE) เป้าหมายสูงสุดของกลุ่มคือ การยืนได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องการรับบริจาค จึงต้องทำงานหลายอย่าง ซึ่งกลุ่มลูกเหรียงเชื่อมั่นถึงการพัฒนาคน จึงเสริมสร้างและเพิ่มทักษะ ศักยภาพ และพลังอำนาจให้เด็ก เยาวชน และผู้หญิงมีความมั่นใจและตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม รวมถึงการส่งพลังให้กับผู้อื่นด้วย

ผลการระดมสมองค้นหาแนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาประชากรฯ ภายใต้แผนฯ ๑๓

โดยผู้เข้าร่วมประชุมสะท้อนปัญหาเพิ่มเติม และเสนอแนวทางและการขับเคลื่อนประเด็นที่เป็นช่องว่าง/ปัญหาที่สำคัญของการดำเนินงานภายใต้แผนฯ ๑๓ แผนพัฒนาประชากรฯ และแผนพัฒนาภาคใต้ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายและสอดคล้องกับพื้นที่ สรุปได้ ดังนี้

๑. การสร้างการมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพการศึกษา
ได้แก่ การพัฒนาให้เป็นห้องเรียนแห่งความสุข เน้นการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ส่งเสริมทักษะชีวิต ภูมิคุ้มกันทางสังคม และความปลอดภัยในชีวิต พัฒนาหลักสูตรที่เน้นการสร้างทักษะ สมรรถนะ อาชีพ และรายได้แห่งอนาคต พัฒนารฐานข้อมูลด้านอาชีพของภาคเอกชนในพื้นที่ และพัฒนารฐานการเรียนรู้ในระดับชุมชน โดยให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการสอน รวมทั้งปฏิรูปการผลิตบุคลากรทางการศึกษา

๒. การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเพิ่มผลิตภาพในภาคการเกษตร ได้แก่ ส่งเสริมให้แต่ละชุมชนมีพื้นที่ส่วนกลางเป็นศูนย์เรียนรู้หรือศูนย์ปฏิบัติงานด้านการเกษตร ร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสร้างความตระหนักรู้ของสังคมในการทำเกษตรปลอดภัยและการอยู่ร่วมกันสร้างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจากล่างขึ้นบน และกระจายงบประมาณตามความต้องการของพื้นที่ และติดตามประเมินผลโครงการ

๓. การสร้างงานสร้างอาชีพและการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน
โดยให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้ด้านการบริหารจัดการเงินแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้คนในชุมชนบริหารสถาบันการเงินชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีความพอประมาณ ไม่ใช้จ่ายเกินตัว จัดทำบัญชีการเงินเบื้องต้น ยกระดับความสามารถในการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน อาทิ การเพิ่มและพัฒนาทักษะอาชีพ ภาครัฐมีมาตรการสร้างแรงจูงใจในการออมให้ประชาชน และผลักดันการให้ความรู้ด้านการเงินและการบริหารหนี้เป็นวาระสำคัญของภาคใต้

๔. การพัฒนาทักษะแรงงานและการเพิ่มรายได้ของผู้สูงอายุ
ได้แก่ พัฒนาทักษะอาชีพที่เหมาะสมและตามความต้องการของผู้สูงอายุ จัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในระดับพื้นที่และคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การสร้างคุณค่าทางจิตใจแก่ผู้สูงอายุ อาทิ การยอมรับ ผู้สูงอายุเป็นที่ปรึกษาให้คนรุ่นใหม่ตามศักยภาพ การเพิ่มรายได้/บำนาญผู้สูงอายุ และบูรณาการข้อมูลและการทำงานของผู้สูงอายุกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่อย่างจริงจัง

**“วุฒิสภาธนาคารสมอง ร่วมคิด ร่วมสร้าง
ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประชากร
ภายใต้ทิศทางการพัฒนาของแผนฯ ๑๓ ภาคใต้”**

๑. ข้อมูลสถานการณ์วุฒิสภา
ภาคใต้มีวุฒิสภาฯ ทั้งหมด ๔๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของวุฒิสภาฯ ทั้งประเทศ ประกอบด้วย เพศชาย ๒๑๔ คน อายุ ๗๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๕๒๘ คน กลุ่ม Active Aging (อายุไม่เกิน ๗๐ ปี) จำนวน ๔๐๗ คน มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษามากที่สุด จำนวน ๓๑๕ คน รองลงมา คือ ด้านสังคม ชุมชน แรงงาน และด้านการเกษตร ตามลำดับ มีผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม เช่น การส่งเสริมภูมิปัญญาผู้สูงอายุ ด้านอาชีพด้วยการทำอาหารและขนมพื้นบ้าน โครงการฝายมีชีวิต การทำเตาชีวมวลโดยใช้วัสดุธรรมชาติ ประดิษฐ์เครื่องออกกำลังกายอย่างง่ายด้วยวัสดุเหลือใช้ การเสนอวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร นครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก การฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น จัดรายการวิทยุให้ความรู้ด้านต่าง ๆ การสอนคณิตศาสตร์แนวใหม่ หมู่บ้านจัดการตนเองบ้านทุ่งโต๊ะหยี๊ะ โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น

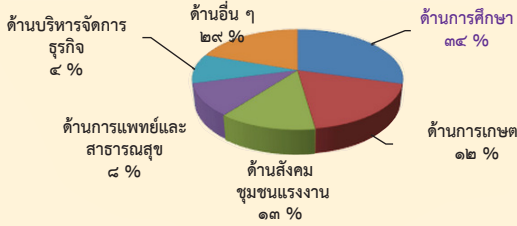
สถานการณ์วุฒิสภา ภาคใต้

วุฒิสภา ภาคใต้ จำนวน ๔๐๕ คน
(๑๕ % ของทั่วประเทศ)

อายุมากกว่า ๗๐ ปี
๕๖ %

อายุไม่เกิน ๗๐ ปี
๔๔ %

มากกว่า ๑ ใน ๓ ของวุฒิสภา มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า **ปัจจัยความสำเร็จ** ได้แก่ (๑) วุฒิสภา มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ มีจิตใญ่มุ่งมั่นและพร้อมที่จะช่วยเหลือสังคมและชุมชนเข้าใจในบริบทและคนในพื้นที่ที่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรม และมีการประสานงานที่โดดเด่น มีช่องทางและการประสานงานกับหลายหน่วยงานในพื้นที่ และได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี (๒) ภาคีเครือข่ายการพัฒนา มีความหลากหลายทั้งในและนอกพื้นที่ และ (๓) ชุมชนให้ความร่วมมือและสนับสนุนการทำงาน ขณะเดียวกันยังมี**ข้อจำกัด** ได้แก่ (๑) วุฒิสภาส่วนใหญ่มีอายุมาก ประสบปัญหาด้านสุขภาพ ทำงานแบบปัจเจกไม่สามารถรวมกลุ่มกันลงไปทำงานในพื้นที่ จากสถานการณ์ความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้า (๒) ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณที่เพียงพอ (๓) ผู้ประสานและเชื่อมโยงการทำงานกับภาคีเครือข่ายยังมีน้อย (๔) การขับเคลื่อนงานไม่ต่อเนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด และ (๕) ขาดการประชาสัมพันธ์ผลงานของวุฒิสภา ทำให้ไม่ได้รับการยอมรับและความร่วมมือในการทำงาน

๒. ความเห็นการหนุนเสริมขับเคลื่อนการพัฒนาแบบบูรณาการของวุฒิสภา ประกอบด้วย

๒.๑ แนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาประชากรฯ ใน ๔ ประเด็นหลัก

๑) สร้างการมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ได้แก่ พัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ด้วยการเป็น “ครูอาสา” ในโรงเรียนขนาดเล็กในชุมชน เช่น ภาษาไทย อังกฤษ ทักษะชีวิต ร้องรำฟ้อนบ้านสวนมนต์ ฝ้ามัดย้อม เป็นต้น และสนับสนุนและทดลองนำการเรียนการสอนให้เป็นห้องเรียนแห่งความสุขกลับคืนสู่ชุมชน

๒) ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเพิ่มผลิตภาพในภาคการเกษตร ได้แก่ วุฒิสภา เข้าร่วมทำงาน/ประชุมกับหน่วยงาน/กลไกสำคัญด้านการเกษตรระดับจังหวัดและท้องถิ่น วิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้และแนวปฏิบัติด้านการเกษตร ความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร ส่งเสริมการปลูกพืชผักเกษตรอินทรีย์และการใช้พลังงาน

หมุนเวียน เชิญชวนให้ทำเกษตรด้านอื่น ๆ เป็นอาชีพรอง และแนะนำอาชีพใหม่ที่ตลาดต้องการ เป็นผู้เชื่อมโยง ประสาน และสร้างพื้นที่กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนปัญหาและอุปสรรคของชุมชน และสื่อสารประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ และการดำเนินงานทางสื่อวิทยุ

๓) สร้างงานสร้างอาชีพและการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

ครัวเรือน โดยวุฒิสภา ส่งเสริมและปลูกฝังนิสัยการออมให้แก่เด็กและเยาวชนให้อยู่อย่างพอมี พอกิน พอเพียง สนับสนุนให้ชุมชน/หมู่บ้านจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์/องค์กรที่ดูแลหนี้สินครัวเรือนในชุมชน เป็นพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาหนี้สินในชุมชนแบบบูรณาการ และการให้ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพให้คนในชุมชน เช่น การท่องเที่ยวชุมชน จัดให้มีตลาดชุมชน เป็นต้น

๔) พัฒนาทักษะแรงงานและการเพิ่มรายได้

ของผู้สูงอายุ โดยวุฒิสภา เป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้ที่นำไปสู่การจ้างงานจริงตามความต้องการของตลาด เช่น การเพาะพันธุ์/ขยายพันธุ์ต้นไม้ ปลูกพืชผักสวนครัวในบ้าน การเป็นมัคคุเทศก์ เป็นต้น ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น/อัตลักษณ์ท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหาย และรวมตัวกันจัดกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ อาทิ ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา

๒.๒ แนวทางการขยายเครือข่ายและเพิ่มจำนวนวุฒิสภา ที่มีศักยภาพ

๑) การขยายเครือข่าย โดยการประชาสัมพันธ์บทบาท หน้าที่ คุณสมบัติ และผลงานของวุฒิสภา ต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่อง ในหลากหลายช่องทาง สร้างพื้นที่ให้เกิดการรวมตัวและมีกิจกรรมร่วมกันของวุฒิสภา และภาคีเครือข่าย ทั้งเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สัมมนา/ฝึกอบรม ทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายอื่นมากขึ้น และส่งเสริมให้วุฒิสภา มีบทบาท/ส่วนร่วมในคณะกรรมการระดับชุมชน/ท้องถิ่น/จังหวัด และพัฒนาระบบฐานข้อมูลวุฒิสภา ให้เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลด้านอื่น ๆ ของจังหวัด

๒) การเพิ่มจำนวนสมาชิกวุฒิสภา ได้แก่ ทบทวน ปรับปรุง แก้ไขหลักเกณฑ์และคุณสมบัติ ขั้นตอนและช่องทางการสมัครเป็นวุฒิสภา ให้ทันสมัย ชัดเจน และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดย สสช. ประสาน ประชาสัมพันธ์ และทำหนังสือเชิญชวนสมัครเป็นวุฒิสภา ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐที่เป็นหน่วยงาน/กลไกระดับจังหวัด ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่น และภาคีการพัฒนาในพื้นที่ พร้อมทั้งเพิ่มรูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้น่าสนใจ ลงพื้นที่ดำเนินกิจกรรมและเชิญชวนเครือข่ายที่มีศักยภาพ ขอให้ภาคีเครือข่ายช่วยประชาสัมพันธ์งานธนาคารสมอง รวมทั้ง สสช. ควรวิเคราะห์ความต้องการกลุ่มเป้าหมายที่จะเป็นวุฒิสภา ทั้งในมิติอาชีพ ความเชี่ยวชาญ ช่วงวัย และพื้นที่

๓) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ได้แก่ พัฒนาศักยภาพการทำงานของวุฒิสภา เช่น สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ องค์ความรู้และการเรียนรู้การทำงานร่วมกัน เป็นต้น สสช. ควรมีศูนย์ย่อยในการรับสมัครวุฒิสภา และออกแบบการทำงานของวุฒิสภา ให้มีกลุ่มคนหลากหลายวัย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ รวมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน

“ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประชากร

ภายใต้ทิศทางการพัฒนาของแผนฯ ๑๓

ภาคกลางและภาคตะวันออก

คำกล่าวต้อนรับ

โดย นางวันเพ็ญ มังศรี รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรีมีความหลากหลายทั้งด้านวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ ทั้งไทยทรงดำ ไทยพวน และกะเหรี่ยง-กระหรั่ง เป็นพื้นที่สำคัญในการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหลายโครงการ อาทิ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่อง

มาจากพระราชดำริ โครงการซึ่งหัวมันตามพระราชดำริ โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง และมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม รวมทั้งผลิตภัณฑ์อาหารคาวและหวานที่มีชื่อเสียง เช่น ข้าวแช่เมืองเพชร ขนมหม้อแกง เป็นต้น มีเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด คือ “เมืองต้นแบบตามศาสตร์พระราชาน่าอยู่ น่ากิน น่าเที่ยว สู่มืองสร้างสรรค์ระดับสากลอย่างยั่งยืน” และมีประเด็นท้าทายที่สำคัญ อาทิ การใช้นวัตกรรมในการปลูกพืช การรวมกลุ่มของเกษตรกร การประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตร และพื้นที่การเกษตรลดลง การเตรียมความพร้อมในการเป็นเมืองท่องเที่ยว และประชาชนขาดความตระหนักในศิลปะและวัฒนธรรมของพื้นที่ เป็นต้น

แผนพัฒนาภาคกลางและภาคตะวันออก

(พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

โดย นางสาวจิตรลดา พิศาลสุพงศ์

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนยุทธศาสตร์จังหวัด สศช.

ภาคกลางกำหนดเป้าหมายการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่การเป็น “ฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง” ที่เติบโตอย่างยั่งยืนบนศักยภาพของพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาใน ๕ มิติ (HEART) ได้แก่ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ

ด้วยการใช้ประโยชน์จากแนวระบียงเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (H) การพัฒนาศักยภาพแรงงานให้มีทักษะใหม่ที่สำคัญสำหรับการดำเนินงานและพัฒนายกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น (E)

การนำศักยภาพด้านศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายให้สร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงขึ้น (A) การเสริมสร้างความยืดหยุ่นภายในสาขาการผลิตหลักของพื้นที่ภาคกลาง (R) และการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ภาคกลางพัฒนาไปสู่การเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูงได้อย่างเป็นรูปธรรม (T)

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

ทิศทางการพัฒนาภาคกลาง
พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

เป็น “ฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง”

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

ทิศทางการพัฒนาภาคกลาง
พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

เป็น “ฐานเศรษฐกิจสีเขียวชั้นนำของอาเซียน ควบคู่กับคุณภาพการดำรงชีวิตของประชาชนที่ดี”

ภาคตะวันออกกำหนดเป้าหมายการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่การเป็น “ฐานเศรษฐกิจสีเขียวชั้นนำของอาเซียน ควบคู่กับคุณภาพการดำรงชีวิตของประชาชนที่ดี” โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาใน ๖ มิติ (SHARES) ได้แก่ การพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่ภาคตะวันออก (S) การพัฒนาพื้นที่ที่มีความทันสมัย น่าอยู่ สอดรับกับความต้องการของคนทุกกลุ่ม (H) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและชุมชน (A) การฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนและเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (R) การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน เชื่อมโยงเศรษฐกิจและการค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศในอาเซียน (E) และการผลิตผลไม้คุณภาพสูงมุ่งสู่การเป็น “มหานครผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย” และการผลิตอาหารและผลิตภัณฑ์สมุนไพรปลอดภัยที่มีมูลค่าเพิ่มสูง (S)

การเชื่อมโยงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ แผนพัฒนาประชากรฯ และแผนพัฒนา ภาคกลางและภาคตะวันออก

โดย นางสาววรรณ พลิกามิน รองเลขาธิการ สคช.

จากการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงทั้ง ๓ แผน และสถานการณ์ปัจจุบันในด้านต่าง ๆ พบว่า ยังมีปัญหา/ช่องว่างการดำเนินงานที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย จึงควรให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนประเด็นปัญหาที่สำคัญของพื้นที่ ใน ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. การส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพ ภาคกลางมีจังหวัดที่มีอัตราการเกิดต่ำที่สุด โดยประชากรวัยเด็กมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ ๑๕.๐ ในปี ๒๕๕๙ เหลือร้อยละ ๑๓.๙ ในปี ๒๕๖๓ และอัตราการเจริญพันธุ์ ร้อยละ ๐.๙๕ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ ๑.๙๕) ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร และปทุมธานี รวมทั้งจำนวนการเกิดต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ได้แก่ สมุทรสงคราม (จำนวน ๘๔๓ คน) ชัยนาท และสิงห์บุรี ตามลำดับ และอัตราการพึ่งพิงโดยภาพรวมในวัยแรงงานต่อวัยผู้สูงอายุมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงควรเน้นการเพิ่มปริมาณประชากรที่จะเป็นวัยแรงงานในอนาคต โดยเฉพาะกลุ่มประชากรวัยแรงงานที่มีความพร้อม

๒. การส่งเสริมการจ้างงานในภาคการท่องเที่ยว ภาคกลางมีความอ่อนไหวต่อสถานการณ์ไม่ปกติ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของนักท่องเที่ยวต่ำและไม่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวพำนักค้างคืนในพื้นที่ได้มาก และแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งยังไม่เป็นที่รู้จักในระดับสากล รวมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการท่องเที่ยวยังไม่สามารถเชื่อมโยงให้เข้ามาอยู่ในห่วงโซ่อุปทานได้อย่างเต็มรูปแบบ จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศักยภาพของแต่ละพื้นที่ และลดการออกจากท้องถิ่นไปทำงานในเมือง

๓. การเพิ่มผลิตภาพและมูลค่าเพิ่มภาคการเกษตร ภาคกลางมีลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการทำเกษตรกรรม แต่การทำเกษตรยังเผชิญกับปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไข คือ ผลิตภาพภาคการผลิตในภาคการเกษตรต่ำกว่าสาขาการผลิตอื่น การทำเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์มีสัดส่วนน้อย และมีการใช้สารเคมีที่ส่งผลให้ดินเสื่อมและมีสารตกค้างในผลผลิต รวมทั้งขาดแคลนแรงงานจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย จึงควรเน้นการปรับรูปแบบการผลิตแบบใหม่ที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ การผลิตที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยและมาตรฐานอินทรีย์ และวางแผนการตลาดและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร โดยเฉพาะสินค้าเกษตรที่เป็นเอกลักษณ์และโดดเด่นของแต่ละพื้นที่

๔. การส่งเสริมและดึงดูดแรงงานทักษะสูง ภาคตะวันออก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษ ต้องการแรงงานในระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ ๔๓.๗ ของความต้องการแรงงาน ขณะที่แรงงานที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษามีเพียงร้อยละ ๔.๖ แรงงานส่วนใหญ่มีทักษะต่ำ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า ประกอบกับ

ภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มต้องการแรงงานที่มีระดับการศึกษาเฉลี่ยสูงขึ้น สามารถเรียนรู้ พัฒนา และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ ทำให้ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะประชากรไทยตั้งแต่วัยเรียน ให้มีทักษะและสมรรถนะวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ และการดึงดูดแรงงานทักษะสูงจากต่างประเทศ

ตัวอย่างการทำงานที่เป็นรูปธรรม ของภาคการพัฒนามหาพื้นที่

เป็นการนำเสนอตัวอย่างการทำงานโดยชุมชนในพื้นที่ที่ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำมาเป็นตัวอย่างและขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ๆ ใน ๓ เรื่อง ดังนี้

๑. “ลีนจีโมเดล : การจัดการคุณภาพชีวิตด้วยพลัง บวร”

โดย นายนิพนธ์ เงินคงพัน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) บ้านคลองเหมืองใหม่ จังหวัดสมุทรสงคราม เล่าว่า “ลีนจีโมเดล” เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ เรียกว่า ๔ สุข คือ สุขกาย สุขใจ สุขเงิน และสุขสามัคคี ด้วยการเพิ่มความสามารถในการดูแลตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยเน้นการสร้างและบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ในตำบลเหมืองใหม่ทั้ง ๓ ด้าน คือ บูรณาการงบประมาณกับภาคีเครือข่าย เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด โรงพยาบาลแม่ข่าย สาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บูรณาการดำเนินงานโดยทบทวนแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับปัญหาภัยพิบัติ และคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ และบูรณาการภาคีเครือข่ายระหว่าง “บวร” และหน่วยงานราชการ โดยมีนายอำเภอ เป็นที่ปรึกษาด้านการปกครอง สาธารณสุขอำเภอเป็นที่ปรึกษาด้านสาธารณสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นที่ปรึกษาด้านการศึกษา และผู้อำนวยการ รพ.สต. เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ โดยมีตัวอย่างการดำเนินงานที่สำคัญ คือ โครงการ “บวร” เหมืองใหม่ สู้ภัยโควิด เพื่อควบคุมโรคโควิด-๑๙ ตั้งแต่เฝ้าระวังสถานการณ์การระบาดไปจนถึงการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบในชุมชน พลัง “บวร” เยียวยาใจประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยดูแลสุขภาพจิตใจของคนในชุมชนที่เหมาะสมกับช่วงวัย และเกษตรกรปลอดภัย ผลไม้ปลอดภัย ด้วยพลัง “บวร” ด้วยการตรวจสอบสารเคมีตกค้างในเลือด และให้ความรู้ปลูกผักปลอดสารพิษ การทำเกษตรอินทรีย์ในครัวเรือนให้เกษตรกรในพื้นที่

๒. “กลุ่มวิสาหกิจชุมชนวัยหวาน” โดย นางปณิดา มุลนาคัต ประธานวิสาหกิจชุมชนวัยหวาน เพชรบุรี เล่าว่า กลุ่มวิสาหกิจตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๕๗ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้เสริมให้คนในชุมชน ซึ่งต่อยอดมาจากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านหนองเขื่อน โดยช่วงแรกมีสมาชิกเพียง ๓๐ คน และขายสินค้าไม่แน่นอน จนกระทั่งในปี ๒๕๖๐ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการทำโดมพลังงานแสงอาทิตย์ และเป็นช่วงที่กล้วยหอมทองของเพชรบุรีล้นตลาด จึงหันมาแปรรูปเป็นกล้วยหอมทองตาก โดยยึดโมเดล BCG ของภาครัฐเป็นหลักในการดำเนินงาน คือ **B - Bio-Economy** ด้วยการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และงานวิจัย เข้ามาช่วยเพิ่มมูลค่าการแปรรูปกล้วยหอมทอง **C - Circular-Economy** ด้วยการแปรรูปกล้วยหอมทองแบบ Zero Waste คือ การใช้ทุกส่วนของกล้วยอย่างคุ้มค่า โดยผลนำไปแปรรูปเป็นกล้วยหอมทอง แสงอาทิตย์ แยมกล้วยตาก และคุกกี้กล้วย **เปลือก** แปรรูปเป็นครีมหวาน้ำตาลและครีมอาบน้ำ **ต้นกล้วย** แปรรูปเป็นเส้นใยกล้วย ในการทอเป็นผ้าและทำกระเป๋ **ส่วนที่เหลืออื่น ๆ** สามารถทำเป็นปุ๋ยหมัก และ **G - Green Economy** ด้วยการใช้โดมพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งเป็นพลังงานสะอาดในการแปรรูปกล้วยหอมทองแทนการใช้พลังงานอื่น ทั้งนี้ มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์วิสาหกิจชุมชนและผ่านระบบออนไลน์ ในชื่อ “กล้วยหอมทองแปรรูป Zero Waste” โดยกลุ่มได้ปันผลกำไรให้สมาชิก ร้อยละ ๒๐ เก็บไว้เป็นทุน ร้อยละ ๔๐ และกิจกรรมสาธารณประโยชน์ในชุมชน ร้อยละ ๔๐

๓. “PATTAYA MODEL : การจัดการพื้นที่อย่างสร้างสรรค์” โดย นายปรเมศวร์ งามพิเชษฐ์ นายกเทศมนตรีเมืองพัทยา เล่าถึงพัทยาโมเดลว่า เป็นการบริหารจัดการพื้นที่ ภายใต้แนวคิด “**Better Pattaya ต่อ ยอด ต่อเนื่อง เพื่อเมืองพัทยาสีดีขึ้น**” เพื่อพัฒนาเมืองและคุณภาพชีวิตของคนพัทยา ให้ครอบคลุมทุกด้าน ด้วยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยนำปัญหาและความต้องการของคนพัทยา เป็นที่ตั้ง แบ่งการดำเนินงานเป็น (๑) **ด้านเศรษฐกิจ** พัฒนาเมืองพัทยาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ MICE City การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และเป็นพื้นที่แข่งขันกีฬาในระดับโลก โดยจัดสรรพื้นที่ค้าขายให้คนในชุมชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (๒) **ด้านสังคม** มุ่งแก้ไขปัญหาสังคมในหลายด้าน ได้แก่ **สาธารณสุข** อาทิ การออกหน่วยบริการสาธารณสุขเคลื่อนที่ ทั้งการตรวจคัดกรองโรค การทำหมันสุนัขและแมว โครงการหมอถึงบ้าน พยาบาลถึงเรือน ที่ให้การดูแลสุขภาพผู้ป่วยติดเตียง **การศึกษา** อาทิ การขยายผลโรงเรียนต้นแบบเพื่อเตรียมพร้อมสู่อาชีพในฝัน **ความมั่นคงและแรงงาน** อาทิ การตั้งศูนย์ Part Time Center ที่เป็นตัวกลางจับคู่ความต้องการของนายจ้างและลูกจ้าง และ (๓) **โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม** ได้แก่ สร้างท่อระบายน้ำขนาดใหญ่เพื่อเปลี่ยนเส้นทางน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ และติดตั้งถังขยะรีไซเคิลสแตนเลส ๔๐ จุดทั่วเมืองพัทยา

ผลการระดมสมองค้นหาแนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาประชากรฯ ภายใต้แผนฯ ๑๓

โดยผู้เข้าร่วมประชุมสะท้อนปัญหาเพิ่มเติม และเสนอแนวทางและการขับเคลื่อนประเด็นที่เป็นช่องว่าง/ปัญหาที่สำคัญการดำเนินงานภายใต้แผนฯ ๑๓ แผนพัฒนาประชากรฯ และแผนพัฒนาภาคใต้ ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย และสอดคล้องกับพื้นที่ สรุปได้ ดังนี้

๑. การส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ ให้ความสำคัญกับ (๑) เสริมสร้างความรู้ด้านสุขภาพ โดยเน้นการให้ความรู้ด้านเพศศึกษาที่ถูกต้องแก่เยาวชน (๒) เพิ่มปัจจัยดึงดูดให้ผู้มีความพร้อมมีบุตร เพิ่มสวัสดิการด้านต่าง ๆ (๓) ปรับปรุงข้อกฎหมายให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมในปัจจุบัน อาทิ การออกกฎหมายทำแท้งเสรีแบบมีเงื่อนไข กฎหมายที่เอื้ออำนวยให้ประชากรที่มีความพร้อมและประสงค์จะมีบุตร สามารถรับบุตรบุญธรรมและอุ้มบุญได้ และ (๔) การป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ เน้นให้ความรู้และปลูกฝังค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์เมื่อพร้อม และสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการซื้อหรือใช้ถุงยางอนามัย

๒. การส่งเสริมการจ้างงานในภาคการท่องเที่ยว ได้แก่ (๑) สร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ สอดแทรก และถ่ายทอดความรู้ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมให้เยาวชนในพื้นที่ รวมทั้งบรรจุในหลักสูตรการศึกษาของท้องถิ่น (๒) พัฒนาศักยภาพการประกอบอาชีพเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวชุมชน อาทิ ด้านภาษา ทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ เทคโนโลยี (๓) พัฒนามาตรการดึงดูดและธำรงรักษาแรงงานที่มีศักยภาพให้คงอยู่ในพื้นที่ (๔) วิเคราะห์ศักยภาพและพัฒนาภูมิปัญญาของชุมชน เพื่อสร้างจุดเด่นและเอกลักษณ์การท่องเที่ยวของชุมชน (๕) พัฒนาช่องทางการสื่อสารและองค์ความรู้เพื่อประชาสัมพันธ์และดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้น เน้น “ของดีบ้านฉัน” และ (๖) พัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลแรงงานที่เกี่ยวข้อง

๓. การเพิ่มผลิตภาพและมูลค่าเพิ่มภาคการเกษตร ได้แก่ (๑) พัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมการทำเกษตรกรรมอย่างเหมาะสม (๒) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นธรรม (๓) ส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาองค์ความรู้ในการเพาะปลูกอย่างต่อเนื่อง ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการทำเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ (๔) บูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างครบวงจร (๕) ภาครัฐมีทีมพี่เลี้ยงในการดูแลติดตาม ให้คำแนะนำช่วยเหลือเกษตรกรในการเพาะปลูก (๖) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีการทำเกษตรที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรผู้สูงอายุ ควบคู่กับการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (๗) ภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรอย่างเพียงพอ (๘) ส่งเสริมให้สถานศึกษา/สถาบันวิจัยในพื้นที่เผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างกว้างขวางมากขึ้น และ (๙) บูรณาการการทำงานจากทุกภาคส่วน เพื่อหามาตรการ/วิธีการรับมือกับปัญหาภาวะโลกร้อนที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น

๔. การส่งเสริมและดึงดูดแรงงานทักษะสูง ให้ความสำคัญกับ (๑) วิเคราะห์ความต้องการแรงงานทักษะสูง การจัดทำฐานข้อมูล และแพลตฟอร์มด้านแรงงานทักษะสูง (๒) จัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพแรงงานของประเทศใน ๓ ระยะ **ระยะสั้น** เน้นการดึงดูดแรงงานต่างชาติ **ระยะกลาง** ผลักดันให้เกิดการถ่ายทอดความรู้/ทักษะขั้นสูงสู่แรงงานไทย และ**ระยะยาว** มุ่งพัฒนาแรงงานภายในประเทศ ด้วยการพัฒนาระบบการศึกษาให้ผลิตบุคลากรที่ทักษะสูงตอบรับกับอุตสาหกรรมเป้าหมายได้ (๓) จัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะเขตเศรษฐกิจพิเศษ และ (๔) พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ทั้งฟัง พูด

“วุฒิสภาสมาคมสมอง ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อน การพัฒนาประชากร ภายใต้ทิศทางการพัฒนาของแผนฯ ๑๓ ภาคกลางและภาคตะวันออก”

คำกล่าวเปิดประชุม

โดย ดร.ปรเมธี วิมลศิริ ประธานกรรมการมูลนิธิพัฒนาไท

เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำรัสเปิดงานและทรงปาฐกถาพิเศษ รวมทั้ง ทอดพระเนตรนิทรรศการเสมือนจริง และวิดิทัศน์ ผลการดำเนินงานของธนาคารสมองตลอดระยะเวลา ๒๐ ปี ในการประชุม “๒๐ ปี ธนาคารสมอง พลังอาสา ร่วมสร้างสังคมที่เท่าเทียม” นับเป็นความปลาบปลื้มของวุฒิสภา และผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้เข้าร่วมรับเสด็จ ณ วังสระปทุม และผ่านระบบออนไลน์

ปัจจุบัน วุฒิสภา ภาคกลาง และภาคตะวันออก มีการขับเคลื่อนงานที่เป็นรูปธรรม และหนุนเสริมการดำเนินงานของภาครัฐและภาคเอกชน การประชุมครั้งนี้ นับเป็นโอกาส อันดีที่วุฒิสภา มารวมกันเป็นพลังในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ แผนพัฒนา ภาคกลางและภาคตะวันออก และประเด็นการพัฒนาประชากรในพื้นที่ ร่วมกับ ภาคีเครือข่ายและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยขอฝากให้วุฒิสภาฯ เป็นผู้กระตุ่น และผลักดันให้เกิดการรวมตัวของพลังอาสาสมัครร่วมพัฒนาประเทศในระดับพื้นที่ เพื่อเป็นการสานต่อพลังในการขับเคลื่อนสังคมและประเทศให้ยั่งยืนสืบไป

สถานภาพวุฒิสภา

๑. ข้อมูลสถานการณ์วุฒิสภา

กรุงเทพฯ มีวุฒิสภาฯ ทั้งสิ้น ๑,๓๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒ ของวุฒิสภาฯ ทั้งประเทศ ส่วนใหญ่มีอายุ ๗๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑,๐๘๘ คน กลุ่ม Active Aging (อายุไม่เกิน ๗๐ ปี) จำนวน ๒๔๐ คน มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษามากที่สุด ร้อยละ ๑๘ รองลงมา คือ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข และด้านการบริหารจัดการ และบริหารธุรกิจโดยวุฒิสภาฯ กลุ่มสุขภาพ ดำเนินโครงการพัฒนาเด็กไทยให้เต็มศักยภาพ ด้วยอาหารและโภชนาการ โครงการพัฒนาโรงเรียนต้นแบบด้านสุขภาพอาหาร หนังสือ “ธนาคารสมองเพื่อสุขภาพ” เล่ม ๑ และ ๒ หนังสือ “ลายครามตามดูอาหารโรงเรียน” และหนังสือ “สร้างเด็กไทยให้เต็มศักยภาพด้วยการออกกำลังกาย” ร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิ สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า **ปัจจัยความสำเร็จ** คือ วุฒิสภาฯ กรุงเทพฯ มีจำนวนมากที่สุดในประเทศ และมีความรู้ความเชี่ยวชาญประสบการณ์ หลากหลายสาขา และมีข้อจำกัด ได้แก่ (๑) วุฒิสภาฯ ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ มีปัญหาด้านสุขภาพ (๒) ขาดผู้ประสานงานหลัก ยากต่อการรวมตัวในการทำกิจกรรม

(๓) มีความเป็นสังคมเมือง และ (๔) ขาดการจัด กิจกรรมร่วมกันของธนาคารสมอง

ภาคกลางและปริมณฑล มีวุฒิสภาฯ ทั้งสิ้น ๑,๔๕๕ คน ส่วนใหญ่มีอายุ ๗๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๘๖๖ คน กลุ่ม Active Aging (อายุ ไม่เกิน ๗๐ ปี) จำนวน ๕๘๙ คน มีความเชี่ยวชาญ ด้านการศึกษามากที่สุด จำนวน ๒๗๔ คน รองลงมา เป็นด้านสังคม ชุมชน แรงงาน และด้านการแพทย์ และสาธารณสุข ตามลำดับ มีผลการดำเนินงาน ที่เป็นรูปธรรม อาทิ การส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ “บางกวย แดนอารยธรรม ลุ่มน้ำสามคลอง สามราชาธานี” วิทยากรถ่ายทอด ความรู้และสาธิตการทำขนมไทยโบราณ (สูตรทำว ทองกิบม้า) การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ และ “โบกาฉิ” การคัดแยกขยะ การส่งเสริมการออกกำลังกาย ศิลปะการแทงหยวกกล้วย โครงการ “ธรรมสัจจะ” จัดรายการวิทยุ เรื่องเล่าชาวเมืองโอ่ง และการพัฒนา พื้นที่แบบองค์รวม ศูนย์เรียนรู้ตลอดชีวิต ชุมชน วัดโดนด หลวงพ่อสำเร็จ โดยใช้หลัก “บวร”

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า **ปัจจัยความสำเร็จ** ได้แก่ (๑) วุฒิสภาฯ มีความเข้าใจในบทบาทและภารกิจของตนเอง (๒) มีจิตอาสา เสียสละกำลังกายและทรัพย์ ในการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือสังคม/ชุมชน (๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่หลากหลาย และ (๔) มีภาคีเครือข่ายที่หลากหลายและเข้าใจบริบท ของพื้นที่โดยข้อจำกัด ได้แก่ (๑) วุฒิสภาฯ ส่วนใหญ่ เป็นผู้สูงอายุ และเริ่มมีปัญหาด้านสุขภาพ (๒) ขาดกลไก การบริหารจัดการที่เหมาะสม ขาดประธาน หรือผู้ประสานงานของจังหวัด ทำให้การดำเนินงาน ไม่ต่อเนื่อง และ (๓) ระเบียบการเบิกจ่ายไม่เอื้อ ต่อการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

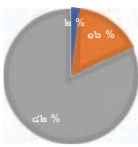
ภาคตะวันออก มีวุฒิสภาฯ ทั้งสิ้น ๓๘๙ คน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม Active Aging (อายุไม่เกิน ๗๐ ปี) จำนวน ๒๓๙ คน และอายุ ๗๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๕๐ คน และความเชี่ยวชาญด้านสังคม ชุมชน แรงงานมากที่สุด จำนวน ๑๑๗ คน รองลงมา คือ ด้านการศึกษา และด้านการเกษตร มีผล การดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม อาทิ พัฒนาและเปิด พื้นที่วนเกษตร ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข้มเฉลิม ให้เป็นแหล่ง เรียนรู้การทำเกษตรอินทรีย์และเกษตรผสมผสาน ร่วมขับเคลื่อนการอนุรักษ์ลุ่มน้ำบางปะกง โครงการ

สถานการณ์ของอุตสาหกรรม กรุงเทพฯ ภาคกลาง และภาคตะวันออก

กรุงเทพมหานคร

จำนวน ๑,๓๒๕ คน

■ น้อยกว่า ๒๐ ปี ■ ๒๐-๓๐ ปี ■ ตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไป

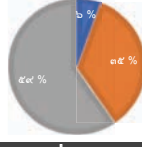
- การศึกษา
- การแพทย์และสาธารณสุข
- การบริหารจัดการและบริการธุรกิจ
- พลังงาน
- การเกษตร
- ความมั่นคง

จำนวนอุตสาหกรรม

ภาคกลาง

จำนวน ๑,๔๕๕ คน

■ น้อยกว่า ๒๐ ปี ■ ๒๐-๓๐ ปี ■ ตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไป

ความเชี่ยวชาญ

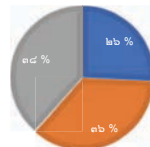
เรียงตามลำดับกลุ่ม และน้อยสุด ๓ ลำดับแรก

- การศึกษา
- สังคม ชุมชน แรงงาน
- การแพทย์และสาธารณสุข
- การต่างประเทศ
- อุตสาหกรรม
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ภาคตะวันออก

จำนวน ๓๕๕ คน

■ น้อยกว่า ๒๐ ปี ■ ๒๐-๓๐ ปี ■ ตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไป

- สังคม ชุมชน แรงงาน
- การศึกษา
- การเกษตร
- การวางแผนและการพัฒนา
- สถาปัตยกรรม
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ถนนสีขาว โครงการเสนอชื่อ “พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)” เป็นบุคคลสำคัญของโลก ประจำปี ๒๕๖๕ ของ UNESCO จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิต ภายใต้ชื่อ “ศรช. ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรม ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม” การช่วยเหลือคนไทยไร้สัญชาติให้มีบัตรประจำตัวประชาชน และจัดทำ “ปฏิญญาทาบลาน” เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเปลี่ยนแปลงภาคตะวันออก

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า **ปัจจัยความสำเร็จ** ได้แก่ (๑) อุตสาหกรรม มีทักษะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะจังหวัดฉะเชิงเทรา และ (๒) อุตสาหกรรม ติดต่อบริษัท ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ระหว่างกันได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ และมีข้อจำกัด ได้แก่ (๑) ปัญหาด้านสุขภาพ (๒) ขาดการบริหารจัดการโครงสร้างภายในและรูปแบบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ อาทิ ไม่มีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งประธานอุตสาหกรรม และ (๓) ขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน

๒. ความเห็นการหนุนเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาแบบบูรณาการของอุตสาหกรรม ได้แก่

๒.๑ แนวทางการขับเคลื่อนแผนประชากรฯ ใน ๔ ประเด็นหลัก

๑) การส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพ โดยการเป็นผู้ประสานและผลักดันการจัดทำโครงการครอบครัวเข้มแข็งในหน่วยงานทุกระดับ เน้นส่งเสริมการสร้างครอบครัวให้อยู่ดีและเข้มแข็ง สร้างความตระหนักรู้ในมิติทางวัฒนธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน อาทิ ค่านิยมการรักนวลสงวนตัว การมีคุณธรรม และจริยธรรม ร่วมกับภาคีเครือข่าย “บวร” และเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนงานและประสานการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ อาทิ อสม. ร่วมโครงการ To be Number One จัดตั้งกลุ่มจิตอาสาพัฒนาครอบครัว

๒) การส่งเสริมการจ้างงานในภาคการท่องเที่ยว ดำเนินการสำรวจและผลักดันกิจกรรม “ของดีบ้านฉัน” ของแต่ละชุมชน เข้าสู่วาระการพัฒนาของจังหวัด วิทยากรถ่ายทอดและสร้างองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ในพื้นที่ให้แก่คนในชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง (เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ) ดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ อาทิ สภาวัฒนธรรม

๓) การเพิ่มผลิตภาพและมูลค่าเพิ่มภาคการเกษตร โดยเป็นที่ปรึกษาและวิทยากร ถ่ายทอดองค์ความรู้การทำเกษตรที่บ้านที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามหลักวิชาการ และภูมิสังคม

เน้นการทำเกษตรแบบผสมผสาน ปลอดภัย มีมาตรฐาน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความรู้ทางการตลาดให้กับเกษตรกร โดยเน้นการเล่าเรื่องที่ชูอัตลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น และเป็นแกนกลางในการสร้าง ประสาน เชื่อมโยง และยกระดับเครือข่ายการทำงานของเกษตรกรในพื้นที่ ได้แก่ วิชาทักขิชุมชน สหกรณ์ และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เกษตรกรรุ่นใหม่

๔) การส่งเสริมและดึงดูด

แรงงานทักษะสูง โดยเป็นแกนนำในระดับพื้นที่/ชุมชน เพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดของคนในชุมชนไปสู่การพัฒนาทักษะแรงงาน และศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษามากขึ้น ประสานเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายในระดับชุมชน ในการบูรณาการระบบฐานข้อมูลด้านการศึกษา และทักษะอาชีพของคนในชุมชน และเป็นที่ปรึกษาและวิทยากรถ่ายทอดความรู้การดำรงชีวิตประจำวันร่วมกับธรรมชาติ

๒.๒ แนวทางการขยายเครือข่าย

และเพิ่มจำนวนอุตสาหกรรม ที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ (๑) ประสานเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างอุตสาหกรรม กับภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และหน่วยงานต่าง ๆ ในเชิงรุก เพื่อหารูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสมร่วมกัน (๒) ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ในบทบาท/หน้าที่ของอุตสาหกรรมในระดับจังหวัดให้มากขึ้น และผลักดันให้อุตสาหกรรม เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในสมัชชาจังหวัด อาทิ สมัชชาประเด็นผู้สูงอายุจังหวัด (๓) สศช. และ มพท. ควรทบทวน ปรับปรุง แก้ไข หลักเกณฑ์และขั้นตอนการรับสมัครอุตสาหกรรม ให้ทันสมัยชัดเจน และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากขึ้น และ (๔) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะและศักยภาพของอุตสาหกรรม อย่างสม่ำเสมอ โดยปรับกรอบความคิดของอุตสาหกรรม ให้พร้อมรับกับการทำงานร่วมกับคนรุ่นใหม่ เต็มเต็มองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี และถอดบทเรียนผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรม เพื่อนำมาสู่การวางแผนการขยายเครือข่ายสมาชิกต่อไป

เก็บ ตก

การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประชากร
ภายใต้ทิศทางทางการพัฒนาของแผนฯ ๑๓

ภาคอีสาน
(ขอนแก่น)

๒๒-๒๓

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ภาคใต้
(สุราษฎร์ธานี)

๒๓-๒๔

มีนาคม ๒๕๖๖

ภาคกลาง
(เพชรบุรี)

๒๗-๒๘

เมษายน ๒๕๖๖

โรคเครียดจากการเมือง เมื่อหลังเลือกตั้งครั้งที่แล้ว

อ่านบทความเรื่อง The Mind Killer ของ Suvicha Chaiyong ตีพิมพ์ใน Bangkok Post ฉบับวันที่ ๒๓ เม.ย. ๒๕๖๒ แล้ว ทำให้คนสูงวัยอย่างผม ที่นอกจากผจญภัยกับอากาศร้อนยิ่งขึ้น ทุกปี จากสภาวะโลกร้อนที่มนุษย์โลกกำลังช่วยกันทำลายสิ่งแวดล้อม ให้ร้อนขึ้นทุกวันแล้ว ยังได้รู้จักกับโรคใหม่ที่กำลังคุกคามความอยู่ดีมีสุขของคนในสังคมอย่างน่าวิตกยิ่ง โรคนี้คือ โรคเครียดที่เกิดจากสถานการณ์ทางการเมือง

บทความนี้ ขอนำข้อมูลจากกรมสุขภาพจิต มาเปิดเผยว่า หลังจากการเลือกตั้ง ๒๔ มี.ค. ๒๕๖๒ มีผู้โทรมาที่สายฮอตไลน์ ๑๓๒๓ ขอคำปรึกษาอาการเครียดที่เกิดจากสถานการณ์ทางการเมือง เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๖๘ โรคนี้เกิดจากคนที่สนใจการเมือง มีส่วนเกี่ยวข้องได้เสียกับความเป็นไปทางการเมือง

อ่านจบแล้ว ผมถึงต้องหันมาสำรวจตัวเองว่า มีอาการของโรคนี้หรือไม่ ผู้เขียนบทความอธิบายว่า คนป่วยด้วยโรคนี้มีอาการที่เกี่ยวข้องกับจิตประสาท เช่น อารมณ์แปรปรวน วิตกกังวล จิตตก ไม่มีความสุข เบื่อโลก หรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไป เช่น แยกตัวอยู่คนเดียว ทำงานไร้ประสิทธิภาพ ความจำเสื่อม บางคนมีอาการแสดงออกทางกาย เช่น แน่นหน้าอก ปวดท้อง ปวดหัว ซึ่งโรคเครียดทางการเมืองมิได้มีแต่ในบ้านเรา ในสหรัฐอเมริกาเมื่อปี ๒๐๑๗ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนเกือบร้อยละ ๖๐ ยอมรับว่าตนเองมีความเครียด จากบรรยากาศทางการเมือง และอีกมากกว่าร้อยละ ๖๕ มีความเครียดจากการวิตกกังวลในประเทศอังกฤษ และในที่อื่น ๆ ก็มีข้อมูลชี้ไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในหลายมิติ ทุกเวลา และสถานที่ ในสังคมดิจิทัล/ออนไลน์ มีส่วนสำคัญที่เป็นสาเหตุของโรคนี้ ถ้าใช้เวลาหมกมุ่นมากเกินไปจะเป็นผลเสียต่อสุขภาพได้ ซึ่งกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข แนะนำว่า เราควรใช้เวลาเสพข่าวในสังคมออนไลน์ ไม่ให้เกินวันละ ๑ ชั่วโมงเท่านั้น

ผศ.นพ.คมสัน เกียรติรุ่งฤทธิ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวชวัยรุ่น มหาวิทยาลัยมหิดล แนะนำว่า คงไม่ต้องถึงกับกำหนดเวลาเสพข่าวเจาะลงไป เพียงแต่เมื่อใดก็ตามที่เราารู้สึกว่าประเด็นทางการเมืองเริ่มส่งผลกระทบต่อความรู้สึกหรือความรับผิดชอบของเราหรือต่อความสัมพันธ์กับคนอื่น ก็ให้รีบ

งดการเสพข่าวเสียทันทีเลย และทุกคนควรเรียนรู้วิธีการใช้สื่อที่เหมาะสม ถ้าไม่อาจหลีกเลี่ยงการรับสื่อได้ ก็ต้องจัดการกับความเครียดของตนเอง ด้วยการฝึกทักษะ การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ซึ่งทุกวันนี้ข่าวหลอกลวง บิดเบือน สามารถเผยแพร่ได้ง่ายทางสังคมออนไลน์ อีกทั้งสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ควรจะต้องรับผิดชอบต่อความเป็นกลางในการเสนอข่าว และเตือนผู้อ่านให้ใช้วิจารณญาณในการบริโภคข่าว วิจัย และแสดงความคิดเห็นกันด้วยถ้อยคำสุภาพ ไม่ควรแสดงความคิดเห็นด้วยถ้อยคำรุนแรงกับเรื่องที่ตนไม่เห็นด้วย ประณามผู้อื่นที่เห็นไม่ตรงกับตน แม้ว่าเรื่องดังกล่าวจะพุดง่ายทำยากก็ตาม แต่สังคมจะต้องวางตัวเป็นกลาง เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง และรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกันไว้ ด้วยการยอมรับความเห็นต่าง ซึ่งล้วนแต่มีทั้งบวกและลบปนเปกัน ไม่ได้แยกออกจากกัน อย่างสุดโต่งผิดมหัศจรรย์หมดเสมอไป

นพ.คมสัน ยังแนะนำอีกว่า หากเราต้องการลดความเครียดในยามนี้ ควรละความสนใจจากข่าวการเมืองให้มากขึ้น หันมาสนใจกับข่าวอื่น ๆ รวมทั้งใช้เวลาดูหนัง ฟังเพลง เล่นดนตรี กีฬา และงานอดิเรกต่าง ๆ ให้มากขึ้น แต่หากอาการของโรคเครียดทางการเมืองลุกลามถึงขั้นหนักที่สุด จนไม่สามารถจัดการกับความเครียดให้บรรเทาลงไปได้

ก็แนะนำให้ไปหาจิตแพทย์กันเถิดครับ เพื่อเห็นแก่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนของชาติ

จริงด้วยสิครับ ช่วงก่อนและหลังเลือกตั้งครั้งนี้ ต้องลดการบริโภคข่าวอย่างจริงจัง อยู่ในสนามกอล์ฟมากขึ้นแล้ว

บทบรรณาธิการ

จุลสารฉบับนี้ ยังคงนำเสนอผลการประชุม “ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประชากร ภายใต้ทิศทางการพัฒนาของแผนฯ ๑๓” ระดับภาค ต่อจากฉบับที่แล้ว ซึ่งยังมีอีก ๓ ภาค ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ จังหวัดขอนแก่น ภาคใต้ ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และภาคกลาง ณ จังหวัดเพชรบุรี ที่จัดขึ้นในช่วงเดือน

กุมภาพันธ์-เมษายน ๒๕๖๖ ผลจากการประชุมเป็นอย่างไร ติดตามได้ในบทความประจำฉบับ นอกจากนี้ ยังมีบทความที่น่าสนใจที่เป็นผลกระทบจากการเลือกตั้งที่เพิ่งผ่านมา ในคอลัมน์ “ก้าวทันโลก” “โรคเครียดจากการเมือง เมื่อหลังเลือกตั้งครั้งที่แล้ว” และภาพเก็บตกจากการประชุมฯ

ทั้งนี้ วุฒิสภาฯ ท่านใดที่ยังไม่ได้ส่งแบบสำรวจข้อมูล วุฒิสภาธนาคารสมอง ปี ๒๕๖๖ ขอความกรุณากรอกรายละเอียดผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของท่าน มายัง สสช. เพื่อรวบรวมและบันทึกลงในฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และภาคีเครือข่ายและหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการทำงานร่วมกันต่อไป แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า

วุฒิสภาฯ ท่านใดต้องการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งาน องค์ความรู้ รวมถึงข้อคิดเห็นต่าง ๆ สามารถส่งมาที่

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความเท่าเทียมทางสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔๐๒ ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กทม. ๑๐๑๐๐ หรือ

brainbank@nesdc.go.th

๐-๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๓๕๑๒, ๓๕๑๖, ๓๕๒๔

๐-๒๒๘๒-๙๑๕๘, ๐-๒๒๘๑-๑๑๒๗

Brainbank NESDC-ธนาคารสมอง สภาพัฒน์

<http://brainbank.nesdc.go.th>

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน

ใบอนุญาตที่ ๑๔/๒๕๖๑

ปณ.ทำเนียบรัฐบาล

เหตุขัดข้องที่นำจ่ายผู้รับไม่ได้

- ☐ ๑. จำหน่ายไม่ชัดเจน
- ☐ ๒. ไม่มีเลขที่บ้านตามจำหน่าย
- ☐ ๓. ไม่ยอมรับ
- ☐ ๔. ไม่มีผู้รับตามจำหน่าย
- ☐ ๕. ไม่มารับภายในกำหนด
- ☐ ๖. เลิกกิจการ
- ☐ ๗. ย้ายไม่ทราบที่อยู่ใหม่
- ☐ ๘. อื่นๆ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ธนาคารสมอง กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความเท่าเทียมทางสังคม

๔๐๒ ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๒-๒๘๔๙ โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๙๑๕๘, ๐-๒๒๘๑-๖๑๒๗ เว็บไซต์ <http://brainbank.nesdc.go.th>